

Konspekt zajęć edukacyjnych z języka polskiego skorelowanych z religią

Grażyna Trzeciak, Ewa Właźlak

TEMAT: **„Bóg się rodzi...” także w naszych sercach**

Cele lekcji:

- Kształcenie umiejętności:
 - autoprezentacji, przygotowanie do publicznych wystąpień,
 - efektywnego współdziałania z zespołem, podejmowania indywidualnych i grupowych decyzji,
 - rozwiązywania problemów w twórczy sposób,
 - poszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł,
 - stosowania zdobytej wiedzy w praktyce,
 - rozwijania sprawności umysłowych oraz osobistych zainteresowań,
 - przyswajania sobie metod i technik negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów społecznych,
 - argumentacji,
 - prezentacji własnych sądów i opinii,
 - formułowania uogólnień i wnioskowania,
 - analizowania utworów poetyckich i próby interpretacji,
 - wyszukiwania środków stylistycznych w tekście (tu: apostrof, oksymoronów, antytez, pytań retorycznych)
 - porównywania różnych utworów literackich (tu: pieśni F. Karpińskiego i Biblii)
 - dostrzegania analogii między różnymi dziełami sztuki (literatura, plastyka),
 - aktywnego słuchania,
 - poprawnego posługiwania się polszczyzną literacką.
- budzenie wrażliwości – przeciwdziałanie wszelkim przejawom znieczulicy,
- budzenie szacunku dla tradycji przodków i wyzwalanie potrzeby jej kontynuowania,
- budowanie właściwej hierarchii wartości.
- zapoznanie uczniów z terminami : *oksymoron, antyteza, pytane retoryczne*

Metody i formy pracy:

- piramida priorytetów,
- list do siebie,
- pogadanka, rozmowa dydaktyczna,
- rozwiązywanie problemów
- metoda smily (ewaluacja)
- praca indywidualna, zbiorowa,
- praca w grupach

Środki i pomoce dydaktyczne:

- karty pracy do analizy „Pieśni o Narodzeniu Pańskim”,
- słowniki – języka polskiego, wyrazów bliskoznacznych, ortograficzny, frazeologiczny, poprawnej polszczyzny,
- egzemplarze Biblii,
- materiały do pracy w grupach (według scenariusza zajęć),
- ekspozycja symboli i skojarzeń bożonarodzeniowych wykonanych przez uczniów,
- ekspozycja dzieł plastycznych wykorzystujących motyw Narodzenia Pańskiego
- numerki dla uczestników dyskusji,
- plansze do tworzenia piramidy priorytetów,

- karton, markery do pracy w grupach
- karty oceny pracy na zajęciach (met. smily),
- ankiety dla rodziców

Uczniowie:

- znają sposoby autoprezentacji, coraz lepiej są przygotowani do publicznych wystąpień,
- efektywnie współdziałają z zespołem, podejmują indywidualne i grupowe decyzje,
- poszukują, porządkują i wykorzystują informacje z różnych źródeł,
- rozwijają sprawności umysłowe oraz osobiste zainteresowania
- przyswajają sobie metody i techniki negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów społecznych,
- prezentują własne sądy i opinie,
- dokonują analizy utworów poetyckich i podejmują próby interpretacji,
- dostrzegają analogie między różnymi dziełami sztuki (literatura, plastyka),
- aktywnie słuchają,
- właściwie argumentują,
- posiadają umiejętność twórczego rozwiązywania problemów,
- znają lekturę,
- wykorzystują, stosują oraz prezentują swą wiedzę i umiejętności,
- posiadają umiejętność formułowania uogólnień i wnioskowania,
- aktywnie słuchają,
- poprawnie posługują się polszczyzną literacką,
- potrafią wyrażać sądy i opinie na prezentowany temat,
- popierają swe wypowiedzi cytatami z tekstu literackiego,
- porównują dwa utwory literackie (tu: wiersz F. Karpińskiego i fragm. Biblii),
- odwołują się do innych, pozaliterackich, tekstów kultury (dzieła plastyczne),
- zdają sobie sprawę z konieczności przeciwdziałania wszelkim przejawom znieczulicy,
- szanują tradycję przodków i czują potrzebę jej kontynuowania,
- rozumieją znaczenie świąt Bożego Narodzenia,
- budują właściwą hierarchię wartości.

l.p.	Przebieg lekcji	Kształcone umiejętności
1.	Przywitanie, losowanie karteczek do pracy w grupach, rozdanie kart pracy. Przedstawienie celów lekcji. <ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie w nastrój świąt Bożego Narodzenia. • Prezentacja prac domowych. (<i>Gdy myślę świąta..., plansze z symboliką bożonarodzeniową</i>) • Rozmowa na temat świątecznych dekoracji wykonanych przez uczniów. 	Prezentacja własnej pracy; Autoprezentacja; Ok.5-7 min
2.	Nawiązanie do niezwykłości wydarzenia narodzin Zbawiciela. <ul style="list-style-type: none"> • Jak zachowujecie się, gdy w waszym życiu dzieje się coś bardzo ważnego, niezwykłego? • Czy te przeżycia i zachowania są naturalne? • Podajcie przykłady takich niezwykłych zachowań, jakie miały miejsce w waszym życiu? 	3 min.
3.	<ul style="list-style-type: none"> • Odegranie kolędy „Bóg się rodzi” przez uczniów 	Autoprezentacja; 3min.
4.	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytanie tekstu „Pieśni o Narodzeniu Pańskim” • Od ilu lat ta pieśń jest śpiewana w kościołach? (<i>ponad 200 lat jednoczyła naród.</i>) Religia i literatura to elementy scalające świadomość i narodową jedność – zwłaszcza pod zaborami.	2-3min.
5.	<ul style="list-style-type: none"> • Określcie, jaki jest temat wiersza. Czego ten wiersz dotyczy, 	2min.
6.	Gdzie możemy znaleźć opis tego samego wydarzenia? <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawiciel każdej z grup podchodzi do stolika i bierze potrzebną książkę. Zapalenie świecy <ul style="list-style-type: none"> • Zapisanie na tablicy lokalizacji fragmentu Biblii. Wyjaśnienie skrótów. • Odczytanie przez ochotnika fragm. Ewangelii (<i>najlepiej przez chłopca</i>) 	Korzystanie z różnych źródeł wiedzy Technika głośnego czytania. 4min
7.	<ul style="list-style-type: none"> • Jakie wspólne elementy dostrzegacie między treścią wiersza a Biblią? • przeczytajcie te fragmenty wiersza, w których występują te wspólne elementy. 	Porównywanie utworów literackich. Praca z tekstem literackim: wyszukiwanie potrzebnych informacji w tekście. Czytanie ze zrozumieniem. 3min
8.	<ul style="list-style-type: none"> • analiza „Pieśni o Narodzeniu Pańskim” praca według karty pracy 	Stosowanie zdobytej wiedzy; Praca z tekstem literackim; wyszukiwanie

		potrzebnych informacji 10min.
9.	<ul style="list-style-type: none"> Aby utrzymać się w świątecznym nastroju, przywołamy raz jeszcze symbole świąt Bożego Narodzenia i powiemy o nich kilka słów. Uzupełnicie ćw. 6 w karcie pracy. <p>Wigilia (Wilija, Wilia) Choinka Kolęda Zwyczaj wręczania prezentów Oplątek</p> <p>Mogą mówić uczniowie, a nauczyciel uzupełnia. Pamiętać o zwięzłości wypowiedzi!!</p>	5-6min
10.	<ul style="list-style-type: none"> Praca w grupach – JEŚLI CZAS POZWOLI!!! <p>Posługiwanie się słownikami</p> <p>GRUPA I Jak poprawnie zapiszemy formy D lp., C lp., D lmn od rzeczownika wigilia? W jakim słowniku znalazłeś tę informację?</p> <p>GRUPA II Znajdź słowa bliskoznaczne do wyrazów: a) wigilia; b) kolęda W jakim słowniku szukałeś?</p> <p>GRUPA III Znajdź tylko 2 związki frazeologiczne (mogą być przysłowia) z zastosowaniem wybranych słów: a) kolęda; b) wigilia; c) opłatek. W jakim słowniku znalazłeś?</p> <p>GRUPA IV Podaj jak najwięcej znaczeń słowa <i>kolęda</i>. W jakim słowniku znajdziesz te informacje?</p>	<p>Wyszukiwanie potrzebnych informacji;</p> <p>Korzystanie z różnych źródeł wiedzy</p> <p>5 min.</p>
11.	<ul style="list-style-type: none"> Wraz ze świętami Bożego Narodzenia przychodzi czas na refleksję, zadumę. Nie każdy jednak ma czas, niektórzy zajęci są gonitwą za pieniędzmi, prezentami, zakupami, obmyśleniem świątecznych potraw. <p>Grupy otrzymują plansze z narysowanymi piramidami priorytetów</p> <p>Za chwilę wypełnicie piramidę priorytetów. Na wstępie jednak dokończcie listę ważnych rzeczy związanych ze świętami Bożego Narodzenia.</p> <p>zapis na tablicy : <i>przygotowania do Wieczery, sprzątanie domu, atmosfera jedności, rodzinna atmosfera, nieparzysta liczba potraw, modlitwa, wspólna pasterka, prezenty, choinka</i>; nauczyciel</p>	<p>Budowanie własnego systemu wartości</p> <p>Ok. 10 minut</p>

	dopisuje propozycje młodzieży. Możecie dodać swoje priorytety, które ustalicie w grupach.	
12.	<ul style="list-style-type: none"> Zrobiło się bardzo świątecznie, ale i w święta ludzie miewają problemy. Pomożecie paru osobom uporać się z ich problemami. <p>Praca w grupach Grupa I i grupa II otrzymają pytania związane z następującą historią:</p> <p>Mama Marka krząta się po domu już od kilku dni. Chce, by rodzina miała udane święta. Marek widzi, że mama czyni to z wielkim poświęceniem i zaangażowaniem i docenia wysiłki mamy. Nawet podziwia jej wytrzymałość. Jednak radość, że są już świąteczne ferie i dodatkowe godziny spędzone przy komputerze nie pozwalają m zbyt długo ubolewać nad losem kochanej mamy.</p> <p>W dzień Wigilii, po przepysznej wieczerzy, po odpakowaniu upragnionych prezentów, mama znika w kuchni.</p> <p>Marek z radością oczekuje pasterki. Wreszcie kochana mama oderwie się od domowych obowiązków. Ok.23.00 idzie do niej, ale widzi, że zasnęła.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wstawaj! Mamusiu, idziemy na pasterkę! - Nie mogę, synu, jestem zbyt zmęczona. Pójdę na poranną mszę. Dziękuję, że o mnie pomyślałeś- odpowiada mama, prawie śpiąc. <p>Marek jest wściekły:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przecież obiecała mu to jeszcze przed świętami – mruknął pod nosem. Na pasterkę wyszedł trzaskając drzwiami i nie czekając nawet na innych domowników. <p>GRUPA I Co powiedziałbyś i jakich rad udzieliłbyś mamie? Pamiętaj o zachowaniu form grzecznościowych.</p> <p>GRUPA II CO powiedziałbyś Markowi. Jakich rad byś mu udzielił? Pamiętaj o zachowaniu form 2os.lp</p> <p>TESKT 2. Zabłyśta pierwsza gwiazdka. Rodzina Kacprów zgodnie zasiada do Wigilii. Nagle- dzwonek do drzwi. Otwiera starszy syn i widzi człowieka, którego wygląd, najłagodniej mówiąc, jest niestaranny. Na dodatek ten zapach..... Chłopiec widzi niezbyt zadowoloną minę ojca-głowy rodziny, widzi też ostatnią iskrę nadziei w oczach przybysza.</p> <p>GRUPA III Wyobraź sobie, że jesteś przybyszem. Co czułeś przed naciśnięciem dzwonka do drzwi? Co mówisz rodzinie? (pisz w 1 os lp)</p> <p>GRUPA IV Jesteś ojcem-głową rodziny. Przybysz budzi twoją niechęć. Jak się zachowasz? Co myślisz? (pisz w 1 os lp)</p>	<p>ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW W TWÓRCZY SPOSÓB</p> <p>15minut</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Ocena pracy na lekcji - ogólnie. <p>Dziewczynka z opłatkiem na talerzyku przechodzi między uczniami, rodzicami. Każdy bierze symboliczny kawałek</p>	

Dziewczęta zagrają kolędę jeszcze raz (lub odtworzenie z płyty i wspólne odśpiewanie pieśni).	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozdanie uczniom arkuszy ewaluacyjnych, • Rodzice otrzymują ankiety do wypełnienia w domu. • Ocena pracy na lekcji • Podsumowanie i ocena zachowania na zajęciach <p>Omówienie pracy domowej!!!</p> <p>W domu :</p> <p>1. Przekonaj się, że słowo może stać się ciałem! Napisz list do samego siebie, zaczynając go od słów: „Postanawiam, że od dziś będę starał się.....”. List zapakuj zaadresowaną do siebie w kopertę i po świętach Bożego Narodzenia przynieś do szkoły. List otrzymasz ponownie przed Wielkanocą. Jeśli będziesz pracował nad sobą, jego treść wcale nie wyda Ci się śmieszna, a Ty będziesz czuł satysfakcję, że potrafisz nadać realne kształty swoim postanowieniom (zadanie dla wszystkich uczniów).</p> <p>2. Dla chętnych – Napisz w kilku zdaniach, jak rozumiesz myśl Adama Mickiewicza: „Dziś Chrystus narodził się w betlejemskim żłobie, lecz biada, jeśli nie narodził się w tobie”</p>	5-10 MINUT